

ව්‍යවහාර ප්‍රතිඵල සිංහල මැණ්ඩුව ප්‍රතිඵල සිංහල මැණ්ඩුව
සිංහල මැණ්ඩුව මැණ්ඩුව සිංහල මැණ්ඩුව මැණ්ඩුව

හින්දී - සිංහල ඇතුම් ව්‍යවහාරයන්හි භාවිතය පිළිබඳ විග්‍රහයක් ආචාර්යී බණ්ඩාර මැණ්ඩුවේ විපෝළුග.

හින්දී භා සිංහල භාජා ඉන්ද්‍ර ආරය භාජා ගණයට අයන් වේ. හින්දීය ඉන්දීයාවේ භාවිත වන අතර සිංහලය ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවහාර වේ. සිංහල භාජාව කථා කළ පිරිය ක්‍රිප්‍ර. 5 වන සියවසේ පමණ ඉන්දීයාවෙන් ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණු ජනාවාස පිහිටුවා ගත් අපුරු ව්‍යකථා තොරතුරුවලින් හෙළිවේ. යලෝක්ත භාජා මෙයේ අනෙකාතාව වශයෙන් දුර්ස්ථ්‍ර වූ රටවල් දෙකක් අතර ව්‍යවහාර වෙමින් පරිණාමයට පත් විය. මේ ලිපියේ අරමුණ වන්නේ හින්දී-සිංහල භාජාවල ඇතුම් ව්‍යවහාරයන්හි දක්නට ලැබෙන සමාන / අසමාන ලක්ෂණ විමසා බැඳීමයි.

හින්දීයට සංස්කෘත භා ප්‍රාකෘත භාජාවල ව්‍යවහාර විශාල සංඛ්‍යාවක් තත්සුම වශයෙන් එකතු වී ඇති බව පැහැදිලි ය. පාරසි භා අරාබි භාජාවලින් ගත් ව්‍යවහාර ද පැනුහිසි, ලන්දේසි භා ඉංග්‍රීසි වැනි පුරෝෂීය භාජාවල ව්‍යවහාර ද හින්දීයට එකතුවේ ඇත. මේ අතර සිංහලයේ ද සංස්කෘත භා ප්‍රාකෘත භාජාවලින් මෙන් ම පැනුහිසි, ලන්දේසි භා ඉංග්‍රීසි භාජාවලින් ගත් ව්‍යවහාර දක්නට ලැබේ. මේ හැර සිංහලයේ දෙමළ භාජාවෙන් පැමිණි ව්‍යවහාර ද පවතී.

හින්දී - සිංහල භාජාවල ව්‍යවහාර පිළිබඳ ගවේෂණයක්ද හෙළිවන විශේෂ දෙයක් නම් යම් යම් සමානතා මෙන් ම අසමානතා ද මේ භාජා දෙකකි දක්නට ලැබීමයි. සමානතා පවතින්නේ යලෝක්ත භාජාද්වයටම සංස්කෘත භා ප්‍රාකෘත භාජාවලින් ද පැනුහිසි, ලන්දේසි භා ඉංග්‍රීසි භාජා වලින් ද පැමිණි

ව්‍යවහාර අතර සි. මෙබඳ ඇතුම් යෝම් භාජා දෙකකි අසමාන ස්වරුපයෙන් ව්‍යවහාරයට පත්වීම ද දක්නට ලැබේ. මෙතෙක් දැක්වූ කරුණුවලට අදාළ උදාහරණ විවිධ අංශ යටතේ මෙයේ දැක්විය හැකි ය.

දානි සම්බන්ධතා හඟවන ඇතුම් නාම පද භාවිතයේ දී මේ භාජා දෙකකි කිහියම් සාම්ඛ්‍යක් දක්නට ලැබේයි. ඒ සඳහා පහත දැක්වෙන නාම මෙහි දී විශේෂ අවධානයට යොමු කළ හැකි ය.

හින්දී	සිංහල
මාතා, මාතාලී, මා.	මව, අම්මා, මැණ්ඩුයේ
අම්මා	අමධි (පැරණි ව්‍යවහාරය)
පිතා, පිතාලී, බාඛුලී	පියා, තාත්තා, අප්පවිවි
බාජ් (පැරණි)	පියනුමා, පියායේ, බජ් (පැරණි)
බඩී මා.	ලොකු අම්මා
පෙරේ මා., මොසි	පුංචි අම්මා
මාමා	මාමා, මයිලුණුවෝ (පැරණි)
වාවා	බාජ්පා
බේවා, පුතු	පුතුයා, පුතු, පුතුණුවෝ
පුත්‍රී, බේරී	දුව, දුව්කිය (දියණිය)
හාර්, හයෝ	සහෝදරයා
බැහන්	සහෝදරය
බඩා හාර්	අයියා

බඩ බැහැන්, දිදි අක්කා දි තුනා පෙරමා
පේටා හාර් මල්ලී

පේටී බැහැන්

නෑගි

ඉහත නිදුසුන් විමසීමේ දී හෙමි වන්නේ මව හා පියා උදෙසා හාජා දෙක්හි යෙදෙන නාමවල ගෞරවාරපය දැක්වීමට හින්දියේ ඒ රුපය ද සිහලයේ ඇණි. ආණ, අණු හා අණ් ප්‍රත්‍යා ද එක් වන බවයි. මාමා යන්න හාජා දෙක්හිම සමානාර්ථවන්ට යෙදේ. බාජ්පා උදෙසා යෙදෙන වාචා යන්න හින්දියට පමණක් විශේෂ වූවකි. ප්‍රතා හා දුව සඳහා වූ ව්‍යවහාර හාජා දෙක්හි වෙනස් වේ. හින්දියේ බේටා යන්න ප්‍රතා සහා එක් වන අතර දුව සඳහා රී ප්‍රත්‍යා යෙදීමෙන් පුත්‍රී, බේටා යන රුප සාදාගෙන ඇතු. සිංහල යේ දුව යන්න සංස්කෘත දුනිතා ඔස්සේ පරිණාමයට පත්වී ඇතු. සහෝදරයා හා සහෝදරී උදෙසා යෙදෙන නාමවල පෙනෙන්නේ මේට වචා වෙනස් සවුරුපයකි. හින්දියේ හාර්, ගයෝ (සහෝදර) යන රුප සංස්කෘත ප්‍රතා ඔස්සේ ද බහන් (සහෝදර) හගිනි ඔස්සේ ද පරිණාමයට පත්වී ඇතු. එහෙන් සිංහලයේ සහෝදර (සහ + උදර = සමාන උදරයක් ඇත්තේ) යන්නට රී ප්‍රත්‍යා එක් විමෙන් සහෝදරී යන්න සැදී ඇතු.

සිංහලයේ අයෝ හා අක්කා යන නාම වලට සමානව යෙදෙන තනි රුප හින්දියේ දක්නට නොලැබේ. ජේටා හා බේටා යන රුප එක් විමෙන් කුඩා හා ලොකු යන විශේෂතා දැක්වේ. හින්දියේ තවත් විශේෂතාවක් වනුයේ මේ රුප ස්ත්‍රී - පුරුෂ ලිංග අනුව ජේටා හා බේටා වියෙන් වර නැගීමයි. විශේෂතා පද ලිංග අනුව වර නැගීම සිංහලයේ දක්නට නොලැබේ.

හින්දි - සිංහල දෙක්හි ඇතැම් ප්‍රතා හාවිතයෙහි ද කිසියම් සාමූහයක් දක්නට ලැබේ. එහෙන් මෙහි රුපිය සාමූහයක් නොමැතියි. නාම ප්‍රකාන්තියක් සමග යමක් කරන්නා හෝ යමක තියුක්න වන්නා යන අරථ දැක්වීම සඳහා සිංහලයේ යෙදෙන

‘කාර’ හා ‘කාරී’ ප්‍රත්‍යා ද හින්දියේ ‘වාලා’ හා ‘වාලී’ ප්‍රත්‍යා ද හාවිතය අතින් සමානක්වයක් උපුලුවේ. ඒ සඳහා පහත දැක්වෙන නිදුසුන් මෙහිදී විමසා බැලිය හැකිය.

සිංහලයේ සිංහල නෑගි සිංහල නෑගි			
හින්දි	සිංහල		
පුරුෂ	ස්ත්‍රී	පුරුෂ	ස්ත්‍රී
ලකඩි වාලා	ලකඩි වාලී	දරකාරයා	දරකාරී
දුඩි වාලා	දුඩි වාලී	කිරි කාරයා	කිරිකාරී
අක්බාරවාලා	අක්බාරවාලී	පත්තරකාරයා	පත්තරකාරී
විවිධාලා	විවිධාලී	ලියුමිකාරයා	ලියුමිකාරී
ඇඩුවේවාලා	ඇඩුවේවාලී	බොරු කාරයා	බොරුකාරී
ගාඩි වාලා	ගාඩි වාලී	කරන්ත (රිය) කාරයා කරන්ත කාරිය	
මජලී වාලා	මජලී වාලී	මාලු කාරයා	මාලුකාරී
රොටී වාලා	රොටී වාලී	පාන් කාරයා	පාන් කාරිය
ගහනාර් වාලා ගහනාර් වාලී නලා කාරයා		නලාකාරී	

මේ හාජා දෙක්හි සංඛ්‍යා පද සමග යෙදෙන ‘වන්’ හෝ ‘වැනි’ ප්‍රතා හාවිතය ද සම්පූර්ණ වන බවක් දක්නට ලැබේ. හින්දියේ ‘වා’ යන්න සිංහලයේ ‘වන්/වැනි’ ප්‍රතා සමග මෙහිදී සයදා බැලිය හැකිය.

හින්දි	සිංහල
පාංචවා	පස්වනා/වැනි
ඡවිවා	සයවනා/වැනි

සාත්වා	සත්ත්වන/වැනි
ආයිවා	අවචන/වැනි
නොවා	නවචන/වැනි
දසවා	දසචන/වැනි
ගෘහවා	ජ්‍යෙෂ්ඨච්චචන/වැනි

එහෙක් සිංහලයේ පළමුවන/වැනි, දෙවන/වැනි, කෙවන/වැනි හා සතරවන/වැනි රුප යෙදෙනක් හින්දියේ "වා" ප්‍රත්‍යාය මේ සංඛ්‍යාවලට එක් නොවේ. ඒ වෙනුවට හින්දියේ පිළිවෙළින් පැහැලා, දුස්රා, තිස්රා, වෝලා යන රුප යෙදේ.

සංඛ්‍යා නාම හාවිතයේ පෙනෙන තවත් සාමූහික් නම් ගුණීතය දැක්වීමට යෙදෙන ගුණ යන රුපයයි. මෙය හාඡා දෙක්කිම සමාන රුපයෙන් යෙදෙන ආකාරය පහත දැක්වෙන තිදුපුන්වෙළින් හෙළි වේ.

හින්දි	සිංහල	හින්දි	සිංහල
දුගුනා	දෙගුණය	සාත්ගුනා	සත්ගුණය
තිගුනා	තෙගුණය	ආයිගුනා	අවගුණය
වොගුනා	හතරගුණය	නොගුනා	නව ගුණය
පා-වි ගුනා	පස් ගුණය	දස්ගුනා	දස ගුණය
තයගුනා	හය ගුණය		

"වරක" යන අර්ථය උදෙසා යෙදෙන "වාර" (බාර-හින්දි) යන රුපයෙහිද හින්දි-සිංහල හාඡාවල සාමූහික් දක්නට ලැබේ. පහත දැක්වෙන තිදුපුන් මෙහි දී විමසා බැලිය ගැනීය.

හින්දි	සිංහල
ඒක් බාර	එක් වර
දෙශ් බාර	දෙවර
තීන් බාර	කෙවර / තුන්වර
වාර බාර	හතර වර
පා-වි බාර	පස් වර
තය බාර	සය වර
සාත් බාර	සත් වර
ආයි බාර	අව වර
නො බාර	නව වර
දස් බාර	දස වර

සතියේ ද්විස් සඳහා මේ හාඡාවල යෙදෙන නාමවල "ද" රුපය සිංහලයේ යෙදෙන අතර හින්දියේ යෙදෙන්නේ "වාර" රුපයයි. ඒ ඒ ද්විස් හැඳින්වීමට යෙදෙන වවන මේ හාඡා දෙක්කි වෙනස් වේ. හින්දි නාම සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරයට ලු වන බව පෙනේ. පහත දැක්වෙන තිදුපුන් මේ යටතේ සලකා බැලිය ගැනීය.

හින්දි	සිංහල
රවිවාර/ඉත්වාර	ඉරිදා
සෝමවාර	සදු
මංගල, වාර	අහඹරාවාදා

ඩුඩ්වාර	ඩුඩ්වාර	ඩුඩ්වාර
ගුරුවාර / බුහස්පතවාර	බුහස්පතනින්දා	පුද්‍ර සැර්
ඇකුවාර	සිකුරාදා	උම් තුළ
ඇතිවාර/ඇතිවර	යෙනසුරාදා	යෙනසුරාදා
පුරාතන හා මධ්‍යතන ඉත්දු ආරය ඇතුම් වචන හින්දී - සිංහල හාඡා දෙක්කි පරිණාමයට පත්වී ඇති බව පැහැදිලි කරුණකි. මේ රුප බොහෝ විට අරථ නිරූපණය ද හාඡා දෙක්කි වෙනස් වේ. ඒ බවට නිදසුන් මෙයේ දැක්විය හැකි වේ.		
හින්දී	සිංහල	
සුරක්	සුරයයා/ශුර	
වාද්	සඳ/හද	
රාත්	රය/රාත්‍රිය/රෑ	රාත්
නිජලි	විදුලිය	නිජලි
ගර්ජනා	ගෙර්වීම/ගර්ජනාව	
වර්ජා/බාරිස්/බරස්නා	වැස්ස/වර්ජාව	
වරස්/බරස්	වර්ජය, වසර	
ආදර, ප්‍රාර(ගෞරව)	ආදර	
ගත්ධි (ගද)	ගද, (දුගද) ගත්ධි	
අංඛ (අවසරය)	ආභා (අණ)	
සුගන්ධ, මුශ්‍රු	සුවද	

අත්ධා	අත්ධා
ගුංජා	ගුංජා ගොංවා
බැහුරා (බහරා)	බැහුරා/බැහරි
රෝගී	රෝගී රෝගියා
බෙත්	බෙත් කෙන
පති	පති/ස්වාමියා
පත්තී	පත්තීය/බිරිදී
පුවති	පුවතිය
ශ්‍රීමති	ශ්‍රීමති
කුමාරී	කුමාරීය (තරුණීය - විවාහ තොවු)
ඡල බුන්ද	ඡල බුන්ද, පුවති, පුවතිය
රුප්	රුපය
දාංත්	දාංත්
ආංඛි	ආංඛි
හින්දීයෙහි යෙදෙන නිපාත හා ත්‍රියා පද වල ද සම්ප බවක් හා එකව යන ස්වභාවයක් සිංහල ව්‍යවහාරය තුළින් දැකිය හැකි වේ.	
හින්දී	සිංහල
සේ, තක්	සිට, දක්වා
ඡඩ තක්, තඩ තක්	යමිනාක්, එනෙක්

ජානා/ආනා	යුම්/ඒම
ආයා/ගයා	ආව්/ගියා
බායා/පියා	බිඩි/පියා
කහා/සුනා	සුන්දි/සුනා
නහීं	නැහැ
කහා	කොහො(ද)
පෘතුගියි, ලන්දේසි හා ඉංග්‍රීසි වැනි පූරෝගිය හාජාවලින් හින්දී-සිංහල හාඡා දෙකම පෝෂිත වී ඇති ආකාරය පහත දැක්වෙන තිදුපුන් වලින් හෙළි වේ.	පෘතුගියි, ලන්දේසි හා ඉංග්‍රීසි වැනි පූරෝගිය හාඡාවලින් හින්දී-සිංහල හාඡා දෙකම පෝෂිත වී ඇති ආකාරය පහත දැක්වෙන තිදුපුන් වලින් හෙළි වේ.
හින්දී	සිංහල
අවාරි	අවාරු
අල්පින්	අල්පෙනින්තිය
අල්මාරි	අල්මාරිය
කම්රා	කාමරය
දුරට්වාරා	දොර
සාමුන්	සබන්
කම්ස්	කම්සය
ලේරුක් (උ)	අරක්කු
බියර්	බියර් (උ)
කෙකේබිරේ	කැචේවි

රක් මුද්‍රා	රාක්කය
කපු	කපු
මිනි	සිනි
අන්නාස්	අන්නාසි
බෝතල්	බෝතල
දාසි	දාසිය

මැත අතිකයෙහි සිට හින්දී පුද්ගල සංඛ්‍යා තාම සිංහලයට ඇතුළු වන්නට පටන් ගෙන ඇති බව පෙනේ. ලමයින්ට තම් තැබීමේ දී-පලමුවන තම සඳහා හින්දී තාම තෝරා ගැනීමට ලාංකික දෙම්විජියන් දැඩි රුවියක් දැක්වීමට පටන් ගෙන තිබීම මෙයට හොඳම උදහරණයකි. මේ අනුව ලාල්, සතිග්, පුදීප්, උංඡා, උමා, ගායත්‍රී, සාවිත්‍රී, ලක්ෂ්මී, අයෝධ්‍යා, විණා, දුර්ජානි, මෝහන්, සන්ධියා, ප්‍රහාත්, කුමාර්, මිනා, සුබේද, විනෝද්, ආකා, රාකේශ්, යනුවෙන් ඉතා දැඩි ලෙස පුද්ගල සංඛ්‍යා තාම සිංහලට ඇතුළු වී ඇති බව පැහැදිලි ය. මින් සමහර ගබාද සංඡ්කෝතයෙන් හින්දීයට පැමිණි ඒවා බවද පැහැදිලි ය.

මෙතෙක් දැක්වූ කරුණු අනුව හෙළි වන්නේ සිංහලය ස්වකිය ජන්ම සුම්යෙන් ඉවත් ව ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවහාරයට පත්වීම නිසා හින්දී හාඡාවලින් දුරස්ථාවට පරිණාමයට පත්වුවන් ඇතුළුම් ව්‍යවහාර අතින් මේ හාඡා දෙක්හි සම්පූර්ණ සම්බන්ධතාවක් පවත්නා ආකාරයයි.

ආක්‍රිත ගුණ්ථි

1. මහාවංශය - අග්‍රමහා පණ්ඩිත ඒ.ඩී.ඩුඩ්දන්තලේර, ගුණපෝන කොළඹ 1959

